Vdekje fashizmit — Liri Populiit

Poštarina plaćena u gotovu
Taksa postale e paguar'e

RILINDJA

ORGAN I FRONTIT POPULLUER TE KOSOVES E METOHIS

ИЗЛАЗИ ДВА ПУТА НЕДЕЉНО:
ЧЕТВРТКОМ И НЕДЕЉОМ

DEL DY HERE NE JAVE:
T'EJTEN DHE TE DIELLEN

Redakcija Prishtine
Rruga Emin Durako Nr. 1

PAJTIMET
per 1 vit 192 din
— 6 muej 96 —
— 3 muej 48 —

Dorshkrimet nuk kthehen

Odgovorni urednik XHELADIN
Drejtori pergjegjes HANA

Vjeti IV Nr. 145 | PRISHTINE, e ejte 16 Shtatuer 1948 | Çmimi 2 dinarë

I gjithe populli kerkon qe te pushoje fushata e rrenave dhe shpifjeve, e cila iu sherben vetem imperjalistave

Here mbas here po i dergohen Komitetit t'one Qendruer te PKJ telegrame dhe rezoluta te shumta, me anen e te cilave populli punues i Krahines s'one proteston kundra shpifjeve qe po i bahen KQ te PKJ e Vendit t'one dhe kerkon qe te pushoje fushata shpifse, e cila iu sherben vetem imperialistave.

Puntoret e minjeres „Kosova" ne rezoluten e tyne thone keshtu:

Komitetit Qendruer te PKJ Beograd

Na puntoret e minjeres „Kosova" shqiptar, serb e malazez, ju dergojme nga mitingu i jone ket

REZOLUCJON

Jemi te prekun thellesisht nga fushata shpifse, e cila qe disa kohe po zhvillohet kundra Komitetit t'one Qendruer, popujve t'one dhe Jugosllavis se re nga ana e vendeve socjaliste. Keto shpifje na tyejne aq ma teper per shkak se ato jane jo vetem te paprincip dhe te paverteta por edhe tendencioze, veçanerisht tash ne kohen e fundit, dhe jane apsolutisht te pa-argumentueme. Qe sa kohe na nuk kemi pa ne to asgja te re, asgja t'argumentueme, perveç permbledhjeve dhe perserit jeve, ndryshimeve dhe mveshjeve te shpifjeve te reja te çuditshme dhe te rrejshme, me fjale te tjera. Te gjitha keto shpifje per ne jane jo vetem te çudishme, te paverteta dhe te kurdisuna, por na perforcojne edhe ma teper ne bindjen t'one se politika e Partis s'one, e Komitetit t'one Qendruer ne krye me shokun Tito, asht e drejte, se na e ndertojme socjalizmin jo vetem me fjale, por me vepra, sepse na jemi vete pjesmarrsa ne ket veper. Qymyri qe e prodhojme na nuk sherben per me i vue ne levizje centralet dhe fabrikat kapitaliste, por fabrikat dhe centralet e Jugosllavis se re socjaliste. Kete na puntoret po ju a themi perseri me gjithse e dini mire edhe ju vete.

Na jemi binde ma se njihere ne drejtesin e vijes se Komitetit t'one Qendruer, gjate egzistimit t'ish Jugosllavis antipopullore, gjate luftes se lavdishme nacional çlirimtare te popujve t'one, ne te cilen klasa puntore ka qene ne rradhet e para me Partin Komuniste ne krye. Na jemi binde ma se njihere ne drejtesin e politikes se Komitetit t'one Qendruer me shokun Tito ne krye ne periudhen e rindertimit te Vendit t'one te shkatrruem nga lufta, e sidomos ne periudhen e ndertimit te socjalizmit dhe te realizimit te Planit t'one pesvjeçar, dhe te luftes se pameshirshme per shtypjen dhe likuidimin e elementave kapitalista ne Vendin t'one. Na ne praktike po shofim per çdo dite se ndertimi i socjalizmit ne Vendin t'one ne kete menyre asht i sigurum dhe nuk ka fuqi qe t'i pengoje popujt t'one ne realizimin e kesaj detyre kaq te madhe.

Per ket arsye na protestojme edhe ma energjikisht kundra shpifjeve qe i bahen Komitetit t'one Qendruer, Partis, popujve dhe Jugosllavis socjaliste, dhe kerkojme qe te pushojne me njihere ne vendet tjera socjaliste keto rrena te paturpshme. Kete e kerkojme nga perfaqsuesit e Partive Komuniste te vendeve socjaliste, sepse te gjitha keto shpifje kundra Partis s'one dhe Vendit t'one jo vetem çojne ujë ne mullinin e vendeve imperjaliste nga nji ane, por edhe dobesojne unitetin e kampit socjalist n'anen tjeter.

Na puntoret e minjeres „Kosova" i betohemi Komitetit t'one Qendruer dhe shokut Tito se do t'i perdorim te gjitha fuqit t'ona per t'i krye te gjitha detyrat qe i ka shtrue Kongresi i Peste i PKJ, se do t'i forcojme edhe ma teper radhet t'ona rreth Komitetit t'one Qendruer dhe shokut Tito ne lufte per ndertimin e socjalizmit.

Rrnofte Komiteti Qendruer i Partis Komuniste te Jugosllavis!

Rrnofte bir i besnik i klases puntore, i popujve t'one, mesusi dhe udheheqsi i jone — shoku Tito!

Rrnofte Jugosllavija socjaliste!

PREGADITJET PER MBJELLJET E VJESHTES

Duhet t'i kushtohet ma shum kujdes perpunimit te planit ne keshillat e vendeve dhe stacjonet e maqinave t'i bajne me kohe pregaditjet e duhuna

Masa e pare nga e cila mvaret korrja e mire asht mbjellja me kohe. Ne qoftese mbjelljet kryhen para shiujave te ftohet te vjeshtes e ne token e lavrueme mire, e cila nuk asht as teper e laget as me bajt, bimet do te kene mundesi me shfrytzue nxehtesin e ditve te fundit te vjeshtes, me u rrite dhe me u forcue. Keto bime me siguri do t'a kalojne dimnin ma lehte se sa bimet qe mbillen vone, pak para se me fillue ditet e ftofta ose gjate ketyne ditve. Bimeve te rrituna dhe te forcueme iu bane mire bora, sepse kjo u jepe mjaft lageshti dhe i ruen nga te ftohtit. Prandaj sot gjindemi para nji detyre ma te madhe te punes para mbjelljeve te vjeshtes. Nga kryemja e me kohe e kesaj detyre mvaret edhe korrja si edhe sigurimi i bukes per vjetin e ardhshem.

Nji nga kushtet e domosdoshme per fillimin dhe kryemjen me kohe te mbjelljeve te vjeshtes asht edhe perpunimi i planit te mbjelljeve neper keshillat e vendeve. Me gjithse plani u asht dergue me kohe keshillave popullore te rretheve, prap se prap nuk asht perpunue nga te gjitha neper keshillat e vendeve ne teritorin e tyne. Me perjashtim te keshillit te rrethit ne Peje gadi n'asnji vend tjeter nuk i asht kushtue kesaj çashtjeje kujdesi i duhun.

Perveç kesaj edhe stacjonet e maqinave dhe traktorave nuk kane fillue ende me u pregadite serjozisht per fillimin e fushates se mbjelljeve. Kjo rrjedhe, ne rend te pare, nga se vjet, se asht vulue fshimja e drithnave te bardhe dhe nji numer bukur i mire traktorash gjindet ende i zanun me punen e fshimjes. Deri tash jane lidhe kontrata per 60% te tokes qe do te punohet me maqina. Ne kete drejtim ka mbrrijte rezultate ma te mira stacjoni i maqinave ne Prishtine, i cili i ka lidhe 80% te kontratave.

Thyemjes se sernishtave nuk i asht kushtue randesija e duhun e prandaj nuk jane mbrrijte rezultatet e duhuna. Deri tash asht realizue plani vetem me 25%. Kjo rrjedh nga se organet e pushtetit popullor as aktivistat e organizatave masovike nuk jane perpjeke per popullarizimin e kesaj mase te randesishme agro-teknike dhe per zbatimin e saje te perpikt ne rejonin e tyne.

Tue e marre parasysh se deri me 25 te k. m. do te filloi mbjellja e disa kulturave asht e nevojshme qe stacjonet e maqinave te bajne ç'mos per meremetimin e te gjitha maqinave e traktorave me kohe ne menyre qe kur te fillojne mbjelljet te mujne me hy ne pune 100%. Kjo detyre shtrohet aq ma serjoze kur te meret parasysh se plani i sivjem si per mbjellje ashtu dhe per lavrimin e thelle asht ma se 30% ma i madh nga vjeti i kaluem per çdo traktor.

Riorganizimi i kooperativave bujqesore ne Krahinen t'one

Ne te gjitha rrethet e Krahines s'one po bahen pregaditjet per riorganizimin e kooperativave bujqesore shit-blese. Me pergjegjesat e drejtorinavet dhe kryetaret e kooperativavet jane mbajte seminare dhe konferenca. Ne disa rrethe seminaret jane mbajte edhe me perfaqesuesat e organizatave te Frontit. Pushteti populluer po i ndihmon aktivisht Bashkimet e rretheve te punes ne riorganizimin e kooperativave. Plenumi i keshillit te rrethit ne Liplan i ka kushtue nji mbledhje veçanerisht riorganizimit te kooperativave ne terrenin e atij rrethi.

Riorganizimi i kooperativave te vendeve asht ba ne shume vende te rrethit te Prishtines, Podujeves, te Pejes, Dragashit, Gjakoves dhe te Mitrovices.

N'asamblete, simbas kushteve ekonomike te kooperativave, jane formue veç e veç keshillat e ndryshme: per punimin e perbashket te tokes, per vitikulture, frutikulture, kursim dhe kredit etj. Bashke me riorganizimin e kooperativave po bahet regjistrimi i antarve te rij.

Ma teper kujdes per blemjen e artikujve bujqesore nga ekonominat e vogla shtepijake

Blemja e artikujve bujqesuer nga ekonominat e vogla shtepijake asht nji detyre mjaft me randesi, sepse ndikon shum ne permirsimin e furnizimit te njerzve t'one punues, e n'anen tjeter edhe ketyne fare ekonominave u epet mundesija me u furnizue me artikuj te ndryshem industrijal me çmime t'unjtueme ma t'ulta. Qeverija e jone Qendrore ka aprovue per kete qellim Dekret te posaçem, mirpo, keshillat e rretheve te Krahines s'one nuk i kane kushtue kesaj çashtjeje kujdesin e duhun. Kjo ka shkaktue qe blemja e artikujve bujqesuer nga keto fare ekonomish nuk asht ba fare ose krejt pak.

Deri tash jane dhane certifikatat perkatese ne rrethin e Prishtines, Prizrenit, Pejes, Mitrovices, Liplanit Rahovecit dhe te Gjakoves. E ne rrethet tjera nuk jane lëshue ende keto fare certifikatash, ne baze te cilave ekonominat e vogla bujqesore do te mujne me i shite artikujt e vet bujqesuer dhe me kundra vleften me ble artikuj te ndryshem ne baze te sistemit te lerglis me çmimet e lidhuna. Ne disa rrethe si bje fjala n'ato te Kamenices disa nga keto ekonomina refuzojne me i pranue certifikatat perkatese, tue kujtue se me marrjen e tyne u ngarkohet ndonji fare „detyrimi". Kjo rrjedhe per shkak se ketyne fare ekonominave nuk u asht skjarue aspak Dekreti perkates as randesija e tij, qe e ka bash per keto ekonomina te vogla shtepijake. Ne rrethin e Dragashit nuk jane marre kurrfare masash, tue thane se gjoja ekonominat e vogla te ketij rrethi nuk kane artikuj bujqesuer. Keta shembuj tregojne kjarte qendrimin e papergjegjeshem te disa keshillave t'ona popullore.

Tue pase parasysh se artikujt bujqesuer t'ekonomis te vogla shtepijake mund te ngelin edhe ma pa u ble, e keshtu te dantohen, nga nji ane sete ekonomiat, e n'anen tjeter te pesoje edhe furnizimi, ne keto dite jane marre masat e duhuna per shpejtesimin e blemjes se artikujve bujqesuer dhe per zbatimin e perpikt te Dekretit perkates.

NE FABRIKEN E MOBILJEVE NE FERIZAJ NUK JANE MARRE MASA SERJOZE PER ULJEN E ÇMIMIT TE PLOTE TE KUSHTIMIT

Ne fabriken e mobiljeve ne Ferizaj punohet tash me vrullin ma te madh per te mujte me mbrrijte me e realizue planin 100%. Plani nuk asht plotsue per afer 20%. Kjo ne rend te pare ka rrjedhe nga se fabrika nuk ka punue tre muej dhe nga se nuk e ka ende numrin e mjaftueshem te fuqis puntore.

Deri tash asht shque ne punen e tij grupi i seksjonit te maqinave. Individualisht shquhen ne pune Miodrag Todoroviq, mandej Todor Jovanoviq, Zhivkoviq Miomiri, Hamdi Beqiri etj.

Mirepo, çashtja e uljes te çmimit te plote te kushtimit nuk asht shtrue deritash asnji here as nga drejtorija e sipermarrjes as nga dega sindikale. Jane ndermarre tash se voni disa masa, por edhe keto nuk jane organizue si duhet, keshtu qe rezultatet jane te vogla. Asht e nevojshme qe drejtorija e sipermarrjes dhe dega sindikale te merren ma serjozisht me kete pune.

Shperblime per sukseset ma te mira ne veprimtarin bujqesore

Keshilli Ekzekutiv i Keshillit populluer Krahinuer ka vendose me iu dhane shperblime dhe flamurin kalimtar atyne eq do te korrin rezultate ma te mira ne plotsimin e detyrve me plan ne veprimtarin bujqesore gjate ketij vjeti.

Shperblimi i pare prej 30 mije dinaresh do t'u epet dy udheheqsave ma te mire te seksjonit te bujqsis prane keshillit te rrethit dhe bashkimeve kooperative te rretheve. Ketyne do t'u epet nga kater mije dinare. Gjashte shperblime nga dy mije dinare do t'u epen nepunsave ma te mire te seksjoneve bujqesore prane keshillave te rretheve dhe brigadierit ma te mire te kooperatives katundare te punes; dy shperblime do t'u epen udheheqsave ma te mire te bujqsis ne komita e dy keshillave te vendit dhe dy kooperativa bujqesore, e dhet shperblime nga nji mije dinare do t'u epen nepunsave ma te mire ne seksjonin e tri keshillave te vendeve dhe tri kooperativave bujqesore.

Shperblimi i dyte dhe i trete, qe kane shumen prej njezet mije dinaresh do t'u epen dy udheheqsave ma te mire te seksjonit bujqesuer te keshillave te rrethit dhe te bashkimeve kooperative te rretheve — nga tri mije dinare. Gjashte shperblime nga nji mije dinare do t'i epen ekonomit ma te mire te rrethit, dy referentave ma te mire te bujqesis prane keshillave te vendeve nji brigadieri te kooperatives katundare te punes dhe dy nepunsave te dy kooperativave.

Perveç ketyne Keshilli Ekzekutiv ka vendose qe nje shumen prej 50 mije dinaresh me ble maqina te ndryshme bujqesore, te cilat do t'u epen 12 luftetarve ma te mire per prodhimtarit ma te nalte.

Vllajko Begoviq

Rruga e transformimit socjalist te bujqesis nen udheheqjen e PKJ-s

Kongresi i Peste i PKJ-s e theksoi transformimin socjalist te bujqesis si detyre ma te madhe dhe ma te komplikueme, qe parashtrohet para nesh, ne lufte per ndertimin e socjalizmit ne Vendin t'one. Ketu nuk bahet fjale vetem per katundin dhe produktivitetin bujqesuer, por edhe mbi nji nga detyret kryesore te zhvillimit te matutjeshem ekonomik dhe shoqnor, mbi çashtjen e ndertimit te socjalizmit ne Vendin t'one.

Transformimi socjalist i bujqesis domethane kthim i produktivitetit bujqesuer ne bazen kooperative, me anen e zhvillimit te gjithanshem te kooperativizmit bujqesuer prej formave ma t'ulta deri ke ato ma te naltat, me anen e lidhjes gjithnji ma te forte te kooperativizmit me sektorin socjalist t'ekonomis, ne radhe te pare me industrin socjaliste, me anen e shtymjes se elementave kapitalista nga bujqesija. Me kete gja krijohen kushtet per perparimin dhe zhvillimin e shpejte te produktivitetit bujqesuer; krijohen kushtet qe bujqesija e jone, e mbrapambetun teknikisht dhe e coptueme ne miljona pronash, mundet me e aplikue ne perpjestime te gjana mekanizimin dhe masat agroteknike, te cilat ia ep, dhe mundet me ia dhane gjithnji e ma teper, industrija e jone socialiste. Vetem ne ket menyre turmat miljonshe te katundaris s'one, me ndihmen e klases puntore dhe nen udheheqjen e Partis, munden me dale nga mbrapambetunija e sotshme, me krijue kushte per ngritjen e shpejte ekonomike, kulturale dhe politike te katundit. Kjo asht rruga e transformimit socjalist te bujqesis dhe perfshimja e katundaris ne ndertimin e socjalizmit.

Transformimi socjalist i bujqesis ka fillue tashma ne Vendin t'one. Ekonominat bujqesore shtetnore, stacjonet e maqinave bujqesore dhe kooperativat katundare, me shkallet dhe format e tyne kaluese, sikurse jane kooperativat e tipit te pergjithshem me ekonominat e perbashketa dhe veglat per prodhim, e deri ke kooperativat e ndryshme — te gjitha keto jane forma te produktivitetit socjalist ne bujqesin t'one. Por, zbatimi i ktij transformimi ne masen e ekonominave bujqesore kerkon nji periudhe te gjate kohe, do te kerkoje zhvillim edhe ma te madh t'industris s'one, para se gjithash do te kerkoje pjesemarrjen vullndetare e aktive te vete katundareve punues dhe pune kolosale organizative dhe politike te Partis. Ky transformim ma ne fund mundet me u-realizue vetem me luften e qendrueshme te klases me elementat kapitalista, te cilet apin dhe do t'i apin rezistence transformimit socjalist te bujqesis.

Transformimi socjalist n'industri dhe transformimi socjalist ne bujqesi

Transformimi socjalist n'industri e gjithashtu edhe në komunikacjon, sistemin bankar dhe tregtin asht krye shpejte dhe relativisht lehte ne Vendin t'one. - Zhvillimi i kapitalizmit ne keto dege t'ekonomis i ka pregatite kushtet per kalimin ne socjalizem. E para, ketu asht ba koncentrimi i mjeteve per prodhim, koncentrimi i kapitalit ne duert e kapitalistave te paket dhe ne duer te shtetit. E dyta, ketu ka qene zhvillue organizimi shoqnor i punes dhe filloi te formohet lidhja e organizueme mbrenda degeve ekonomike si edhe ne mes tyne. E treta, borgjezija e madhe u-nda jo vetem prej punes, por edhe nga udheheqja direkte dhe me punen e sipermarrjeve — u-ba e tepert, klase parazite. Perveç kesaj, per shkak t'interesave te veta te klases, ajo u-lidh me imperjalistat, me okupatorin, e trathtoi kombin dhe ra ne konflikt te papajtueshem me interesat e pergjithshme te popullit t'one.

Revolucjoni populluer e permbysi borgjezin nga pushteti dhe e dboi nga jeta e jone ekonomike dhe politike. Per keto shkaqe ka qene ma se e nevojshme dhe relativisht lehte me e shpronsue ket klase reakcjonare. Shpronsimi ka muejte me u-ba dhe asht ba ne menyra te ndryshme: me denim per shkak te trathtis, per shkak te bashkepunimit politik dhe ekonomik me okupatorin, mandej me marrjen e fitimit te luftes, ne reformen e valutes e deri ke nacjonalizimi. Pushteti populluer, me ndihmen e klases puntore dhe inteligjences popullore, ne baze te ligjeve dhe dispozitave te prueme, shpejte dhe pa veshtiresina te mdhaja muer udheheqjen e sipermarrjeve kapitaliste dhe e zhvilloi punen e tyne. Keshtu u-ba transformimi i sipermarrjeve kapitaliste (industrijale, te komunikacjonit, tregtare dhe te sistemit bankar) ne sipermarrje socjaliste. Prej tyne u-krijue sektori socialist i ekonomis — nji tanesi ekonomike e udhehequn me plan.

Nder kaq, krejte ndryshej qendron puna me transformimin socjalist te bujqesis Perfshimja e bujqesis ne socjalizem duhet te shkoje dhe shkon ne nji rruge fare tjeter. Ky transformim ka forma te tjera, metoda te tjera dhe ritmem tjeter. Ketu nuk bahet fjale mbi klasen parazite, por mbi turmat miljonshe te pronareve te vegjel, qe marrin pjese aktivisht ne produktivitetin shoqnuer dhe perbajne pjesen ma te madhe te popullit t'one. „Ketu bahet fjale per shumicen kolosale, per katundaret punues, per aleatet e proletarjatit, te cilet bashke me proletarjatin luftuen per çlirimin e Vendit e per pushtetin populluer dhe te cilet perbajne njenen prej shtyllave te ketij pushteti" (Kardel). Bahet fjale qe kjo aleance e klases puntore dhe e katundaris punuese te vazhdoje dhe te perforcohet ne sektorin e ri te luftes te luftes per ndertimin e socjalizmit, bahet fjale per perfshimjen vullnetare te turmave katundare ne ndertimin e socjalizmit.

Prandej, kalimi ne transformimin socjalist te bujqesis nuk don me thane çpronesimi'i katundarit, nuk don me thane caktim me anen e ligjeve dhe dekreteve se si do te punoje dhe do te rrnoje katundari, sikurse dishron t'a paraqese reakcjoni ket gja. Rrugen tjeter dhe metodat e transformimit socjalist te bujqesis i ka tregue Partija edhe deri tash, kurse Kongresi i Peste i Partis i perpunoi dhe i perforcoi ket rruge dhe keto metoda. Kjo asht ndihme vllaznore e Partis dhe e klases puntore, ndihma e pushtetit populluer dhe e industris socjaliste ndaj katundaris punuese qe ne baze t'eksperiences se vet t'a realizoje vullnetarisht transformimin socjalist te bujqesis dhe te kaloje ne rrugen e socjalizmit. Ketu duhet te bahen ndryshime te thella revolucjonare ne marredhanjet produktive, ne pune, ne jeten shoqnore dhe ne kuptimin e turmave katundare miljonshe. Prandej, kjo asht rruge e gjate dhe e veshtire. Lenini thote se «ky asht transformimi socjalist ma i veshtiri dhe njikohesisht ma i randesishmi».

Nevoja e transformimit socjalist te bujqesis

Produktivitetin t'one bujqesuer e perbajne afer 2 miljone kryesisht prona t'imta katundare. Imtesimi dhe coptimi i pronave, si edhe mbrapambetja teknike e produktivitetit bujqesuer punen ne bujqesi e ban te rande, produktivitetin e punes e len ne nji shkalle t'ulte, e ngadalson ngritjen materjale dhe kulturale te katundit. Simbas perbamjes se popullsis Vendi i jone ash agrar. Mirepo, produktiviteti i drithnave per çdo banore ne vendet moderne kapitaliste agrare, sikurse jane Kanada,t Argjentina, Danimarka, asht dy here e gjyse ma i madh kurse ne vendet e mdha industrijale asht afer nji here e gjysem ma i madh se sa ne Vendin t'one.

Struktura bujesore e pronave te vogla i kufizon mundesit e aplikimit te mekanizmit dhe te masave agroteknike, i kufizon mundesit' e perparimit ma serios te produktivitetit bujqesuer. Ekonominat e vogla katundare jo vetem qe me veshtiresi i blejne mjetet per prodhim, por edhe kur t'i marrin nuk muejne me i çfrytezue ne menyre racjonale. Pllugu, per shembull, mund te çfrytezohet raçjonalisht ne pronen ma se pakti prej 10 hektaresh toke te punueme, maqina fshise ne 75-100 hektare, traktori simbas fuqis ne 300-600 hektare. Prandaj, pronat e vogla katundare tregojne mbrapambetjet teknike dhe prodhimin e dobet ne bujqesi. Ato nuk do te mundea me marre dhe me perdore mjete moderne per prodhim, te cilet industrija do te mundet me ia dhane bujqesis gjithnji e ma teper. Perveç kesaj pronat e vogla prodhojne vetem per nevojat e veta dhe ma kete gja e çfrytezojne jo racjonalisht token e vet, ndahen nga tregu. Ato kane teprica te pakta per treg ase nuk nxjerrin fare. Prandaj, sot bujqesija e jone, tue e marre ne tanesi, mundet me dhane prej prodhimit te vet te pergjithshem memzi 30 per qind si teprice nuk vjen e gjitha ne treg per shkak te dobesis n'organizimin e tregtis s'one dhe per shkak te spekulimit t'elementave kapitalista ne katund. Prodhimi i imet i katundit, ma ne fund krijon kushte per lindjen e marredhanjeve kapitaliste, ai e ban te mundun lindjen e elementave kapitaliste dhe m'bajtjen e eksploatimit ne katund.

Ky prodhim bujqesuer nuk mundet me e m'berrijte zhvillimin e shpejte te prodhimit t'industris s'one socjaliste, bahet pengese e zhvillimit te saje, e ma kete gja edhe e zhvillimit t'ekonomis pergjithsisht. Prodhimi industrijal i vjetit 1947 e tejkaloi ate te para luftes. Gjate ketij vjeti ai do te rritetj gadi per 60 per qind, e gjate P.a nit pesvjeçar do te rritet pese here ma teper. Nderkaq prodhimi bujqesuer vetem ne ket vjet mezi qe e m'berrin prodhimin mesatar te para luftes ne drithna dhe ne blegtori. E ka tejkalue prodhimin e paraluftes vetem me bime industrijale. Mbas rindertimit, perveç ekonominave shtetnore dhe kooperativave punuese katundare, bujqesija nuk ka muejte me mbrrijte sukses aq serioze as ne ngritjen e prodhimit te punes as ne shtimin e siperfaqeve te punueme.

Bujqesija me strukturen e vet te pronave te vogla, nuk mundet me e ba kthesen me themel ne prodhim dhe me shkue krahas me zhvillimin e industris, per derisa nuk kalon ne format e nalta te kooperativizmit.

Çka perfaqeson, ne pikpamje ekonomike, mbrapambetja e prodhimit bujqesuer per prodhimin industrijal?

E para, rritja e prodhimit industrijal, industrijalizimi i Vendit t'one, domethane ngritja e fabrikave te reja, zgjanimi i qendrave industrijale te vjetra dhe ngritja e te rejave, domethane rritja e qyteteve, rritja e klases puntore dhe popullsis se qytetit. Rezultatet e regjistrimit te fundit te popullsis prej vjetit 1931 deri ne 1948 asht 9,10 per qind. Por, rritja e popullsis te qytetit, tue i perfshi ketu edhe 83 qytete dhe vend—banime ma te mdha asht 28 per qind. Gjate planit pesvjeçar klasa puntore do te shtohet per 122 per qind. Ky shtim kerkon nevoja gjithnji ma te mdha te gjanave ushqimore ne qendrat industrijale e ne qytetet dhe parashtron çashtjen e rritjes se standardit jetesuer per keto vende.

E dyta, rritja e prodhimit industrijal kerkon sasina gjithnji ma te mdhaja te landve te para qe i jep bujqesija, sikurse jane per shembull pambuku, leshi, lekura, rrepa sheqerit, lini, duhani etj. Ne qofte se bujqesija nuk do t'a kishte zhvillue edhe ma shpejte produktivitetin e bimeve industrijale dhe te landeve te tjera te para, do t'ishin detyrue qe prap te blejne perjashta disa nga keto lande te para, sikurse jane per shembull; pambuku dhe lekura, me gjithe qe keto lande te para mundemi me i prodhue ne vend. Sot industrija e jone tekstile detyrohet me importue nga jashte afer 60 per qind te landeve te para te veta, kurse industrija e lekurave dhe e kepuceve ma teper se 50 per qind. Kjo gja e veshtireson prap furnizimin e popullsis me tekstil dhe me kepuce.

E treta, rritja e produktivitetit dhe e ndertimit kerkon nji numer gjithnji ma te madh puntoresh. Ne vjetin 1947 n'industri bane punue 649.700 puntore, ne vjetin 1948 punojne 886.000 puntore e ne vjetin 1951 do te punojne 1.570.000 puntorë. Pjesa ma e madhe e popullsis s'one, gadi dy te tretat asht e lidhun me produktivitetin bujqesuer dhe mbetet ne katund. Katundi asht burimi kryesuer i fuqis puntore per industrin dhe ndertimin. Por, bujqesija angazhon per se tepermi fuqi puntore. Ne Jugosllavi ne nji qind hektare toke te punueme mesatarisht punojne 114 njerez, ndersa ne vendet e tjera, ku teknika e produktivitetit asht ne grade te nalte, ky numer asht shum ma i vogel. Keshtu per shembull ne Çekosllovak 70 njerez, ne France 43 e ne Kanade 11 vete. Struktura e pronave te vogla te katundit t'one dhe mbrapambetja e produktivitetit bujqesuer ne pikpamje teknike e angazhojne nji numer te madh te fuqis puntore qe nuk asht dhe nuk mund te jete e çfrytezueme racjonalisht ne keto kushte, ndersa n'industri dhe ne deget e tjera mungon fuqija puntore.

Prandaj transformimi socjalist i bujqesis asht i domosdoshem jo vetem per perparimin e bujqesis, per ngritjen ekonomike dhe kulturale te katundit dhe per likuidimin e eksploatimit ne katund, per jeten ma te mire njerzore te katundareve, por edhe per zhvillimin e industris dhe ekonomis s'one ne tanesi, per zhvillimin e matutjeshem ekonomik dhe shoqnor te Vendit t'one. Nga ana tjeter, produktiviteti industrijal, sikurse kemi pa, mundet me u zhvillue pa pengesa ne qofte se krahas me te zhvillohet edhe prodhimi bujqesuer. Vetem zhvillimi i matutjeshem i industris s'one mundet e me sigurue furnizimin e katundit si me prodhimet e konsumimit te gjane ashtu edhe me mjetet per prodhim. Kjo lidhje ne mes t'industris dhe bujqesis dhe forcimi i saje perfaqeson bazen e lidhjes se klases puntore dhe te katundaris punuese.

Realizimi i transformimit socjalist te bujqesis asht proçes i vazhdueshem gjate te cilit, nga nji ane, do te nevojitet me e zhvillue produktivitetin bujqesuer ne kufijt e mundesive te tashme, me anen e kooperativizmit te formave ma t'ulta. Kurse nga ana tjeter, do te jete e nevojshme me i rrite ekonominat bujqesore te shtetit ne rradhe te pare me prodhimin e siperfaqeve te reja dhe me zhvillue ekonominat e sipermarrjeve dhe t'institutave, gja qe do te sherbeje per furnizimin e qyteteve e te qendrave industrijale. Me keto masa jo vetem qe do t'a zgjidhin perkohesisht çashtjen e furnizimit t'industris dhe te qytetit por ne fund do t'a ndihmojne realizimin e transformimit socjalist te bujqesis.

(Vazhdon ne numrin 146)

Ne Gilan po hapet shkolla bujqesore dyvjeçare

Ne keto dite po hapet ne Gilan shkolla bujqesore dyvjeçare ne gjuhen shqipe. Ç'vjet do te pranohen ne klasen e pare 100 nxanes shqiptare, te cilet duhet t'a kene krye shkollen fillore. Shkolla asht e rregullueme me internat.

Mbas kryemjes se shkolles, nxanesit do t'emnohen si eksperta bujqesuer prane keshillave popullore te rretheve, prane kooperativave dhe ne pasunit bujqesore te [illegible].

Tue marre parasyshe se Krahina e jone asht vend bujqesuer, kjo shkolla do te jeni nji te randesishem per ngritjen e kuadrove te nevojshem per perparimin e bujqesis s'one dhe per ngritjen e saje ne shkallen ma te nalte. Prandaj asht detyre e çdo aktivisti t'organizatave masovike e sidomos t'organizates se Frontit popullore qe t'angazhohet sa ma teper per plotsimin e numrit te nevojshem te [illegible] nxanesve.

Ndertimi i hydrocentralit elektrik n'Istok

Mbrenda ketij vjeti do te kryhet se ndertuemi hydrocentrali ne rrethin e Istokut. Do te montohet nji turbine dhe do t'instalohet rrjeta elektrike nder katundet Istok dhe Gjurakovc. Asht parapa qe ne vjetin e ardheshem te shtohet rrjeta elektrike edhe nder katundet Banja, Vrella dhe Dobrusha.

Arsim e kulturë

Ne Fushaten e sivjeme kundra analfabetizmit do te perfshihen te gjithe mashkujt e femnat prej 15 - 45 vjeçe

Prej shlirimit e deri sot kane mesue shkrim e kendim ma teper se 106.460 burra e gra shqiptare, serb e malazez te Krahines s'one, dhe vetem ne vjetin 1947-48 kane mesue shkrim e kendim 40.213 njerez deri atehere analfabete.

Kjo asht njikohesisht nji nder fitoret e shkelqyeshme qe, nen udheheqjen e Partis Komuniste te Jugosllavis, jane korre suksese te medha ne lamen e ngritjes kulturo-arsimore te masave popullore.

Me 1 Tetuer fillon fushata e sivjeme e luftes kundra analfabetizmes. Ne kurset e sivjeme asht parapa te perfshihen te gjithe mashkujt e femnat prej moshes 15-45 vjeçare. Per ket qellim do te hapen dhe do te punojne rregullisht ma se 6000 kurse kundra analfabetizmit. Keto kurse do te ndiqen prej ma se 160.000 analfabeteve, prej te cileve te pakten 60.000 do te jene femna shqiptare. Tue marre parasyshe se sivjet do te perfshihet nji shumice e madhe femnash shqiptare, te cilat ende e bajne fereshen e zeze, atehere rezulton se para organizatave masovike dhe para pushtetit popullor, sidomos para organeve arsimore, gjindet nji veshtiresi aq e madhe sa duhet me i mobilizue te gjitha forcat dhe aftesinat per suksesin e plote te kesaj fushate kaq me randesi. Ne shume vende kane fillue pregaditjet fillestare. Deri tash kuadri udheheqes i kurseve kundra analfabetizmit ende nuk asht i plotesuem. Nevojiten 6000 udheheqesa kursesh, ndersa deri tash kemi sigurue vetem 4500 udheheqesa. Pesqind prej ketyne udheheqesave te kurseve analfabetike na i ka sigurue puna e gjane kulturo-arsimore ne aksionet e rinise popullore. Ne shume vende te Krahines jane hape kurse per aftesimin e ma se 1000 udheheqesave te kurseve kundra analfabetizmit. Ndersa ne disa vende, per shkak te plogeshtise dhe te mos kuptimit te randesise qe ka kjo fushate ende nuk asht zgjidhe plotesisht ky problem. Sigurimi i lokaleve, drites, dhe te druve, duhet te jete qysh tash nji detyre urgjente e pushtetit dhe e organizatave masovike, si e si te mos paraqiten pengesa gjate punes se kurseve, por keto te punojne rregullisht dhe keshtu t'arrihet e bile te tejkalohet plani i parapame.

Por ndertimi i yne socialist nuk kenaqet vetem me likuidimin e analfabetizmit. Prandaj pushteti popullor ka parapa e perdore edhe forma tjera te ngritjes kulturo-arsimore te masave te gjana popullore.

Ketu ke na, ne Kosove e Metohi, tash per tash ne ket lame luejne rrol te posaçem kurset e ulta e te nalta arsimore dhe kurset e kultures se pergjithshme, mbassi kemi te bajme me zhdukjen e mbrapambetjes qind vjeçare e cila e ka mbajte nen kethetra te robnise sidomos popullaten shqiptare. E deri tash jane korre rezultate te mira ne ket pikpamje sidomos ne vjetin e fundit. Prej shlirimit e deri sot neper kurset e nalta arsimore ka ne kalue 9.200 shqiptar e shqiptare dhe 24.000 serb e malazeze. Kurset e kultures se pergjithshme i kane krye deri sot 800 serb e malazez dhe 600 shqiptar.

Simbas planit te Drejtoratit arsimuer te keshillit popullor te Krahines s'one, ne vjeshten, dimnin dhe prendveren e ardheshme ne kurset e ulta arsimore do te perfshihen ma se 10.000 vete qe kane mesue shkrim e kendim. Ma se 4.400 prej ketyne do te jene shqiptar e shqiptare. Ne kurset e nalta arsimore do te perfshihen afer 2000 mashkuj shqiptar dhe ma se 2000 femna shqiptare. Nji numer pak ma i vogel do te perfshihet ne kurset e kultures se pergjithshme.

Zhdukja e analfabetizmit, pajisja e popullit me kulture e arsim, ngritja e tij ideologjike e politike nepermjet te grupeve te leximit bibliotekave popullore, sallave te leximit, kinemave, igjeratave te ndryshme, perfshiemja e te gjithe femijve te moshes shkollore ne shkollat t'ona fillore, dergimi i sa ma shume te rijve dhe te rejave neper shkollat e mesme e te nalta profesjonale, ndjekja e kurseve te ndryshme profesjonale gjate punes, vizitimi i kinemave, theatrove, mbajtja e themave etj. — te gjitha keto jane mjete te cilat do t'a ndryshojne njeriun t'one te mbrapambetun, do t'a zgjanojne horizontin e dijes dhe kultures se tij, do t'a bajne njeri te denje te shoqnise socialiste qe ne po e ndertojme. Prandaj, asht krim dhe akt çnjerzuer per çdo njeri qe kishte me dashte me ia ndalue vehtes ose çdo antari te familjes se tij shfrytezimin e ketyne mundesive, te cilat ia siguron pushteti i jone popullor, Partija Komuniste me shokun Tito ne krye. Angazhimi i yne per suksesin e plote te detyreve qe i shtron plani i yne ne lidhje me ngritjen kulturo-arsimore le te jete pergjegje e meritueshme per ata qe shpifin kundra Vendit t'one dhe popujve tone.

G. J. L.

Ne qytetin dhe rrethin e Mitrovices vazhdojne pregatitjet per fushaten kundra analfabetizmit

Ne qytet, simbas regjistrimit, duhet te perfshihen ne kurs te analfabetike 733 vete. Keto nuk hyjne sipermarrjet. Per keto duhet me pase kujdes qe te perfshihen punoret nga katundet. Ne rase se ndonjeni prej ketyne nuk punon ma ne ndermarrje e keshtu nuk ka rastin aty me mesue shkrim e kendim, duhet t'i bahet me dije keshillit te vendit perkates qe te mos e lane pa e perfshi ne kurs. Kjo gja duhet pase parasyshe aq ma teper per ndermarrjet ekonomike qe punojne me sezone.

Ne qytetin e Mitrovices kjo fushate asht marre me seriozitetin e duhun, gja tregon, perveç tjerash, edhe fakti qe ne komisionin perkates kane marre pjese, pergjithsisht, punoret ma te mire ne fushen kulturalo-arsimore, shumica e madhe e te cilve jane komunista, pergjegjesa per linjen ne fjale si ne Parti, nga nalte poshte, prej Komitetit te Vendit e deri ke organizatat themelore te bllokeve, ashtu edhe ne Front, n'organizatat tjera popullore e ne sipermarrjet ekonomike. Ne çdo blok te qytetit asht caktue pergjegjesi per fushaten kundra analfabetizmit; ai me nji do te formoje keshillin e blokut per kete qellim. Neper sipermarrje, perveç keshillit te perbashket te sipermarrjes, ne çdo vend punimi kane me u-formue deget e tij per luftimin e analfabetizmit. Me gjithse regjistrimi kane qene reale, prap se prap komisjoni dhe deget e tije kane marre persiper detyrimin qe t'i kontrollojne shifrat e regjistrimit si tashti ne fillim te fushates ashtu edhe gjate e deri ne mbarim te saje, mbassi asht pase, per shkak te shpernguljeve te ndryshme, ka ndodhe qe te mos perfshihen disa njerez nder kurse.

Nji kurs per udheheqesa tashma e ka fillue punen. Aty perfshihen 15 vajza shqiptare. Drejtimin e punes e ka marre persiper shoqja Myshereie Kajli, mesuese, e cila ç'prej çlirimit e deri me sot ka ndihmue mjaft ne luften per zhdukjen e mbrapambetunis kulturalo-arsimore te popullit t'one, ne Mitrovice. Vjet kjo ka mbajte dy kurse analfabetike, ku kane mesue kendim e shkrim 36 vete. Per kete ka qene e lavdrueme ne konferencen e sindikatit dhe e shperblyeme materjalisht. Ne vjetet e perparshem ka udheheqe dy here nga dy kurse dhe dy here nga nji, kur u mesue kendimshkrimin ma se 100 vetave. Shoqja Myheref, kur ka qene ne kekuradhen Kuçevo-Brodice, u ka mesue kendimshkrimin 36 veteve mbrenda nji muejit.

Ne kursin e udheheqesave per te cilin folem ma nalte marrin pjese edhe aso vajzash shqiptare te cilat deri tash vone kane qene nen çarshaf, si k. fj. Shajane Beqiri e cila para disa diteve ka krye edhe kursin tregtar me rezultat te shkelqyeshem, Lemane Deda, e cila, gjithashtu e ka krye ate kurs me rezultat shum te mire, Hairunisa Beqiri, nepunese ne keshillin e rrethit.

Nuk mund te rrime pa e permende me kete rase shokun Vojo Jokaimoviq, i besuemi I arsimit. Asht shum i ndergjegjeshem dhe aktiv ne pune, njeri i gatshem me punue pa pushim per ndriçimin kulturalo-arsimuer te masavet.

Sa per rrethin e Mitrovices, pregatitjet e duhuna per fushaten kundra analfabetizmit shkojne ma ngadale. Natyrisht, ketu kemi te bajme me ma teper veshtiresina objektive (mungese kuadrash, koshjenca ma e ulet ke masat fshatare shqiptare), porse, sikur pergjegjesat perkates ne keshillin e rrethit t'angazhoheshin ma teper, puna do te ecte shum ma mire. Qe ne seksjonin e arsimit te keshillit ne fjale nuk asht marre puna me te tane seriozitetin dhe vullnetin e duhun, e perveç te tjerash, na e ilustron mjaft mire edhe ky fakt: ne Sllatine ka qene parapa qe te fillonte punen qysh ka dite, nji kurs per 12 udheheqesa. Shoket e seksjonit jane knaqe vetem me dergimin e aktit mesuesit Milush Staniimiroviq dhe mesueses, shoqes se tij Tamara, per fillimin e punes ne ket kurs, dhe nuk jane interesue me njihere me pa ne se akti asht zbatue ne praktike apo ka ngele ashtu. Prej katundareve te Sllatines, njerez te pushtetit e te Frontit, marrim vesh si s'kishte fillue me punue kurrfar kursi. Mandej nji shok i seksjonit t'arsimit te rrethit na thote se mesuesat ne fjale ka ne parashtrue se nuk u ka ra ne dore kurrfare akti e ankohen ne pushtetin e vendit. Keso gabimesh nuk duhet te bahen, ngado qe te vijne.

Asht ba praktike e damshme nder s'tum vende qe çdo problem kulturalo-arsimor, konkretisht, e tane fushata kundra analfabetizmit t'i ngarkohet mesuesit. Per kete pune, shoket e seksjonit arsimuer te keshillit te rrethit te Mitrovices jane vonue edhe ne formimin e vet komisjonit, mbassi, si thone, „mesuesat jane neper kurset pedagogjike e pa ta s'ece puna". Nuk asht keshtu. Ata duhet t'a kishin formue komisjonin e rrethit dhe ne te te zgjidhshin numrin e domosdoshem t'arsimtareve, te cilet kthehen nga kursi. Por, nuk don me thane se perveç mesuesave nuk ka njerez te tjere qe mund dhe duhet te kene vendin e vet ne komisjonin e rrethit: keta jane shoket qe pergjigjen per linjen kulturalo-arsimore ne Parti, ne Front e ne te gjitha organizatat popullore, ne pushtet — nga forumet ma te nalta e poshte, deri ne katund. Pra njerez ka deri.

Tue marre parasyshe se mbrenda ketij vjeti te fushates kundra analfabetizmit, ky i fundit duhet te zhduket krejte edhe ne rrethin e Mitrovices, ku ka se paku 3493 analfabete mbrenda moshes 15-45 vjeçe, duhet me e shpejtue organizimin e pregatitjeve, tue marre si shembull ate te qytetit te Mitrovices si ne formimin e komisjonit, ashtu edhe ne çashtjen e kurseve per udheheqesa dhe planifikimit te kurseve analfabetike e te kuadrave te tyne udheheqese, ashtu edhe ne çashtjen e sigurimit te ndertesave, druve, materjalit nga librarija, çashtjen e agjitacjonit, garave, keshill vendi me keshill vendi, katund me katund, lagje me lagje e shpi me shpi.

Çdo organizate, keshill etj. duhet te baje perpjekjet ma te mdhaja qe ne gjinin dhe ne terrenin e saje mos te mbetet asnji analfabet ne mbarim te fushates. Kjo, natyrisht, prap se prap nuk don me thane se duhet te shiqoje secila organizate etj vetem per vehte. Duhet te mbretnoje koordinim i plote dhe bashkpunimi i gjithanshem ne mes te te gjithve, si e si kjo fushate kundra mbrapambetjes kulturale te masave t'ona te perfundohet me fitore te plote ashtu siç po kryhen me triumf aksjonet e tjera ekonomike ne fushen e ndertimit t'one socialist.

Ne rrethin e Vučiternes pregatitjet per fushaten kundra analfabetizmit shkojne kadale

Nji nga rrethet ku pregatitjet per fushaten kundra analfabetizmit ne Krahinen t'one shkojne ma se kadalti asht ai i Vučiternes. As regjistrimi nuk asht kryo. Per nji keshill vendi ky mungon fare. Komisjoni i rrethit per luftimin e analfabetizmit asht formue vetem nga qendra, porse veprimtarija e tij nuk ndihet si duhet. As nuk dihet se sa asht numri i pergjithshem i analfabeteve, as nuk jane planifikue realisht kurset per udheheqesa. Asht prite qe te gjithe barren t'a marrin persiper vetem mesuesat. Pregatitjet per nga ana tekniko-materjale te fushates jane te dobta. Agjitacjoni ne lidhje me kete fushate nuk ndihet. Shoqja Jelica Filipoviq, e besuemja e arsimit ne keshillin e rrethit kishte me u dashte t'i pergjgjet si duhet detyres se saje. Organizatat e ndryshme, tue fillue nga ajo e Partis, te gjithe pergjegjesat per punen kulturalo-arsimore duhet te kene parasyshe se detyra ma e ngutshme qe shtrohet tashti para tyne ne fushen kulturalo-arsimore asht organizimi i mire i luftes per zhdukjen e analfabetizmit ne rrethin e vet, si dhe planifikimi i perpiket persa iu perket kurseve t'ulta e te nalta arsimore dhe kurseve te formimit te pergjithshem.

N'Istok u-hap biblioteka e salla leximit

Perpara disa diteve ne Gjurakove, rrethi i Istokut, asht hape biblioteka dhe salla e leximit e rrethit. Biblioteka tash ka 260 libra te ndryshem. Seksjoni i arsimit te keshillit popullor te rrethit s'asht kujdesue qe te sigurojë me kohe inventarin ma te nevojshem per sallen e leximit tavolinen, raftin per libra, karrika etj. Biblioteka gjithashtu ende s'asht parapague ne shtypin t'one central. Mbi ket gja kishte me u-kujdesue me nji here, ne menyre qe biblioteka dhe salla e leximit te sherbejne si shembull i mire i kujdesit te pushtetit popullor.

FISKULTURA DHE SPORTI

Levizja fiskulturale ne Krahinen t'one mbrenda javes se fundit

Ndeshje footbaalli

Ne ditet e fundit, ne Krahinen t'one asht shenue nji aktivitet i gjalle fiskultural.

Te dielen e kalueme, ne fushen sportive te Prishtines, u-zhvillue nji ndeshje miqesore ndermjet skuadrave sportive „Polet", i Prishtines me ate te „Hylli Kuq" te Gjilanit.

Loja ka qene mjaft e gjalle, sidomos pjesa e saje e pare, kur te dyja palet, si perkah teknika e lojes ashtu dhe perkah diciplinakane qene te njajta. Ne pjesen e dyte, skuadra sportive „Polet" fillöi me u-dallue tue i shenue 3 gola. Gjate kesaj kohe, lojtaret e „Hylli Kuq", filluen me e ashpersue lojen, por, mbassi ata te „Polet" u-treguen ma te zotet, loja perfundoi 3:1 ne favor te skuadres „Polet" te Prishtines.

Ferizaj

Te dielen qe kaloi, ne fushen sportive te Ferizajt u-zhvillue nji ndeshje sportive ne mes te skuadres „Luftari" te Ferizajt me ate te skuadres se Gjakoves „Vllaznija".

Loja perfundoi 3:1 ne favor te „Luftarit". Ne pjesen e lojes se pare u-treguen ma te zote si per kah shkathtesija ashtu edhe per kah zotsija e teknika e lojes lojtaret e skuadres „Luftari" te Ferizaj. Ne kohen e lojes se dyte lojtaret e shoqnis „Vllaznija" te Gjakoves baine zbritje te mira, por nuk shenojne asnji gol per arsye se lojtaret e vijes se pare nuk koordinojshin ashtu siç duhet njeni me tjetrin dhe sepse nuk i mbajshin vendet e tyne.

Loja asht zhvillue e zjarte dhe ne fryme vllaznore, sikur u ka hije sportistave te Jugosllavis se re te Titos.

Sh. S. „Trepça" me Sh. S. „Jedinstvo" 4:0 (0:0)

Te dielen qe kaloi u-zhvillue nji ndeshje miqsore ne mes te skuadres „Trepça" te Mitrovices dhe t'asaj te „Jedinstvos" te Trepçes. Loja perfundoi me nji rezultat 4:0 ne favor te Trepçes.

VUÇITERNE:

Antifashistet e rrethit te Vuçiternes kane dhane gjate muejit gusht 1.637 ore pune vullnetare ne ndertimin e shtepijave kooperative, ndersa ne punet ne fidanishte, ne bajtjen e tjegullave dhe n'akcjonet e tjera te punes kane dhane 9.948 ore pune. Ne te gjitha akcjonet e punes kane marre pjese ma teper se 2.700 gra serbe dhe shqiptare.

—o—

PEJE:

Provimet qe kane pase fillue para disa ditesh ne kursin tregtar te Pejes, mueren fund. Kursin e kane ndjeke 93 ndigjuesa prej rrethit te Pejes, Gjakoves, Istokut dhe Rahovecit. Prej kursistave 54 kane qene mashkuj shqiptar dhe femna, te tjeret serb e malazez. Ne provime jane paraqite 92 prej tyne ndersa njeni ka mungue. Nota ne pergjithesi asht shume mire, gja qe tregon se ne kurs asht mberrijte sukses i madh. Njizetetete kursista kane kalue me sukses te shkelqyeshem, 34 shume te mire, 13 te mire, ndersa 7 prej tyne kane pase rezultate te dobeta.

PEJE:

Grate e keshillit popullor te vendit Vitomerice, rreth i Pejes, kane formue kuzhinen per punoret te cilet punojne ne ndertimin e shtepijave kooperative. Ato vete e kane mbledhe sasin e mjaftueshme te gjanave per ket kuzhine.

Frontistat e K. P. te vendit Brekoc ndertojne shkollen e re

Ne keshillin popullor te vendit Brekoc-rrethi i Gjakoves, me inisiativen e vet [illegible] torëve te Frontit, asht formu nji çete pune, prej 50 vetesh qe jane paraqite me punue vull[illegible]tarisht per ndertimin e shkolles fillore atje. I gjithe populli e ka pritë me knaqesi ket gjest te kesaj inisiative dhe ka marre persiper t'afroine sendet ushqimore qe do te nevojiten per çeten e punes, e njikohesisht ne krye çdo mueji, me dhane nga 50 vete per te ndrrue punen deri ne mbarimin e nderteses shkollore.

Deri tash jane mblcdhe keto sende ushqimore: 1150 kg. miser, 500 kg. groshe, 330 kg. patate, 45 kg. tlyen, 40 kg. qepe, 10 kg. hudra.

Ushqimi do te hahet ne kolektive dhe, per mbarevajtjen e çetes e te punes asht caktue edhe udheheqesi nji komandant, nji zavendes dhe nji intendant, respektivisht shoket: Ali Salihi, Hysen Salihi, Pjeter Islami. Puna per hapjen e themeleve u-ba te premten, me 10 te ketij mueji. Perse i perket materjalit te gedines, jane pregatite deri tash 15000 kg. gelqere, 130 metra kub gure, 40000 cope tulla.

Keshtu populli t'one ndertojne, keshte ata ecin drejte socjalizmit tue treque gjithnji e ma shum dashunin per Partin Komuniste, çlirimtaren e tyne, dhe per udheheqesin e inspiratorin e Planit pesvjeçar, shokun Tito e njikohesisht keshtu i pergjigjen edhe te gjithe atyne, qe pa te drejte kerkojne me turbullue paqen dhe lirin e popujve t'one.

T. H.

Ma shum kujdes per nerzimin artificjal te dhenve

Me qellim qe te permiresohet kualiteti i leshit i dhenve t'ona, Ministria e bujqesis e Republikes Popullore te Serbis ka parapa qe ne teritorin e Krahines s'one te kryqezohen (te nderzehen artificialisht) 7.500 krene dele me deshet „merima" qe jane marre nga pasunija shtetnore Bele dhe nga pasunit tjera shtetnore te Voivodines.

Ky nderzim artificjal ka randesi te madhe per Krahinen t'one e sidomos kur te marrim parasyshe llojin e dhenve t'ona. Me anen e ketij nerzimi ne rend te pare do te tirohet kualiteti ma i mire i leshit, do te shtohet sasija e leshit afer 100 per qind, keshtu qe nji dele mund te jape ma se tre kilogram lesh dhe ma ne fund shtohet sasija e dhenve. N'ato pasuni shtetnore ku jane ba prova, asht konstatue se 30 deri 40 per qind te dhenve te nderzyeme artificjalisht kane ba nga dy qingja e nji perqindje bukur e mire e dhenve ka ba edhe nga tre qingja. Perveç dobinave te siperme me anen e kesaj mase do te mberihet qe dhent t,ona te jene ma te rritshme (ma te mdhaja).

Te gjitha organet e pushtetit, te vendit si dhe organizatat masovike jane njoftue me kohe mbi te mirat e nderzimit artificjal te dhenve dhe u jane dhane udhezimet e duhuna per organizimin sa ma te mire te punes ne terenin perkates, ku asht parapa zbatimi i kesaj mase. Mirepo, nga rezultatet e deritashme shihet se organet e pushtetit popullor dhe organizatat masovike nuk i kane kushtue kesaj mase te randesishme kurfar randesije. Keshtu per shembull keshilli i vendit Fushe Kosove, me gjithse atje ka shkue veterineri dhe eksperti i keshillit Krahinuer, nuk asht perpjeke fare per zgjidhjen e kesaj çashtjeje. Kurse ne rrethin e Ferizajt ka ngja qe me gjithse se ka njoftue mbi formimin e komisjonit perkates dhe i ka dergue emnat e antarve te komisjonit, nga nepunesi i Keshillit Krahinuer asht konstatue se njerezit e caktuem per ne kete komisjon nuk kane pase fare dijeni mbi aksjonin e nderzimit artificjal te dhenve.

Tue i mare parasysh randesin dhe te mirat e ke[illegible] i mase, dhe tue qene se deri tash nuk jane mbrrijte rezultate te deshrueme, para organeve te pushtetit popullor te vendit dhe para organizatave masovike shtrohet detyra qe t'i pervishen kesaj pune ma me seriozitet dhe te bojne ç'mos qe kjo mase te zbatohet ne tanesi dhe te korret suksesi i plote.

Nga aktiviteti i kooperatives se rrobaqepsave ne Mitrovice

MITROVICE:

Kooperativa rrobaqepese ne Mitrovice ka mberrijte rezultate te mira ne pune. Antaret e kolektivit punonjes te kesaj kooperative i kane plotesue qind per qind normat e caktueme. Perveç qepjes se rregullt te rrobeve per qytetar dhe per rreth, kooperativa qep rrobe te tjera per te gjitha sipermarrjet internatet, shtepijat e femijve dhe institutet tjera ne Mitrovice. Vetem gjate muejit te kaluem kooperativa ne fjale ka qepe 24 rrobe gome dhe 150 pale uniforma per milicine industriale.

Kolektivi puntor i kooperatives se rrobaqepsape ne Mitrovice ka 11 puntore te kualifikuem e nji te pa-kualifikuem. Ne te punojne edhe dy naanes n'ekonomi. Kujdesi i puntorve asht i atille sa qe mundet me u-sherbye si shembull te gjitha kolektivave punuese te kooperativave te zanatit. Simbas rrezultateve te mberrijtuna ne pikpamjen e kualitetit te punes dallohet Shaqi Voca, e ne pikpamje te kujdesit Bilagoje Bishevac.

OBILIÇ:

Para disa ditesh kane fillue punet ne ndertimin e hekurudhes se re industriale te vijes normale me gjatesi 8 kilometrash, e cila do t'a lidhe minjeren e qymyrit „Kosova" me stacionin hekur-udhuer do te punojne vetem brigatat e Frontit. Punet fillestare i bajne brigatat e Frontit te rrethit Prishtines dhe te Kamenices. Kushtet e punes jane te mira. Sipermarrja e minjeres se qymyrit „Kosova" u a ka sigurue pjesmarresave ne pune vendosjen dhe ushqimin, nderkaq po ndertohen edhe pese banesa banimi. Per se shpejti do te perfundohet nji ndertese e madhe, ne te cilen do te munden me u-vendose disa mija puntore.

Nga situata nderkombtare

Lufta e popullit grek per liri dhe pamvaresi

Monarko-fashistat bajne pregaditje per perdorimin e gaznave helmuese kundra Armates Demokratike

ATHINE:

Radjostacjoni i Greqis se lire njoftin se gjenerali Kitrillakis, i cili i udheheq operacjonet e korpusit te dyte t'armates monarko fashiste ne sektorin Kastoria, me 11 shtatuer iu ka dhane urdhen njisive te veta te qarkut me lajmrue per levizjen e ernave dhe rreshtimin e trupave, keshtu qe te t'abet i mundun perdorimi i gaznave helmuese kunder njisive t'Armates Demokratike.

Me rastin e ketij urdhni te gjeneralit Kitrillakis radjostacjoni i Greqis se lire thekson se urdhni i permendun perfaqeson proven e pamohueshme qe trupave monarko-fashiste nuk u mjaftojne topat, tanksat, aeroplanat dhe materjal tjeter luftarak, te cilin qeverija e Athines e merre prej patronve te vet — imperjalistave amerikane. Simbas keshillit te mprojtesave te tyne-amerikanve, ato sot po e fillon perdorimin e gaznave helmuese kunder popullit te Greqis.

„Para popullit grek dhe para mbar njerzis se civilizuem e — thekson ma ne fund radjostacjoni Greqis se lire — protestojme kunder krimit te çuditshem te trathtareve te perbetuem t'atdheut t'one, krimit te cilin nuk e kane ba as okupuesat nazista".

ATHINE:

Radjostacjoni i Greqis se lire e trazmeton lajmin e agjensis „Elefteri Ellada" mbi operacjonet e Armates Demokratike ne Maqedonin Prendimore dhe qendrore. Ne lajm, ne mes te tjerave thuhet se njisit'e Armates Demoktatike i kane vazhdue sulmet ne sektorin Ieropigi-Dendrohori me 11 shtatuer dhe kane çlirue majet 1732 e 1600 (Maqedonija Prendimore).

SITUATA NE BERLIN

Rapresaljet mbi elementat demokrat ne sektoret prendimore te Berlinit.

Ne sektoret prendimore te Berlinit, e sidomos ne sektorin amerikan, ndermirren represalje gjithnji ma te randa kunder elementave demokratik. Keshtu drejtorija ushtarake e Amerikes pa kurrfare arsye e ndaloi mitingun, te cilin e caktoi partija unike socjaliste e Gjermanis per 10 shtatuer ne qytetin Nojkeln. Simbas mendimit te qarqeve demokratike, ne sektoret prendimore te Berlinit bahet bojkotimi i fletoreve te Berlinit, te cilat botohen me lejen sovjetike dhe t'inspirueme nga ana e organeve te pushtetit okupues ne prendim. Ky bojkotim, i cili ka fillue me 6 shtatuer, u-shendrrue ne terror te hapun kunder shitsave te fletoreve. Sikurse ne kohen e nazizmit, neper rruga digjen fletoret demokratike.

Ne lidhje me terrorin e organizatave anti-demokratike, kryesija e lidhjes se shoqatave kulturale te Berlinit dha rezolucjonin protestues, te cilin e nenshkruen puntoret e permendun kultural te Gjermanis Johanes Beher, Aleksader Kerman, Ernest Legal, Villi Breder etj.

BERLIN:

Korespondenti i „Tanjugut" njofton:

Ne Berlin filloi ne menyre solemne kongresi i Bashkimit te viktimave te regjimit fashist ne prezencen e ma se 700 delegateve nga te gjitha zonat okupuese te Gjermanis si edhe te Delegateve te shumte nga Bashkimi Sovjetik, Jugosllavija, Polonija, Çekosllovakija, Franca, Spanja Republikane, Greqija e lire e nga vendet e tjera. Mbas zgjedhjes se kryesis se nderit, per antare te se cilës u zgjodhen edhe perfaqesuesi i t'internuemeve te Jugosllavis, perfaqesuesi i drejtoris ushtarake sovjetike kolone[illegible] Tullpanov mbajti fjalim, ne te cilin e theksoi randesin e madhe te kongresit per çashtjen e paqes dhe te demokracis.

Perfaqesuesi i t'internuemve te Jugosllavis dhe antari i keshillit ekzekutiv te federacjonit nderkombtar t'ish t'internuemve politik, Marjan Vivoda ne fjalimin e vet fo'li mbi luften dhe viktimat e popujve te Jugosllavis ne luften e dyte botnore.

„Lufta Çlirimtare e popujve te Jugosllavis, te cilen e udheheqi PK e Jugosllavis ne krye me Marshalin Tito-tha ai-ka qene prove e qendrueshmenis se Jugosllavis ne lufte kunder fashizmit. Jugosllavija asht sot pjese e pandashme e Frontit anti-imperjalist, ne krye ta te cilit gjindet Bashkimi Sovjetik, e gatshme qe edhe sot, sikurse ne kohen e luftes, me i kushtue te gjitha fuqit e veta te luftes kunder vendosjes perseri te fashizmit, kunder ideve revanshe anti-sovjetike dhe nxitesave te luftes se re"

—o—

Kongresi nderkombtar i shoqates se juristave demokratik e mbarci punen.

PRAGE:

Korespondenti i „Tanjugut" njofton

Ne Prage perfundoi kongresi i trete i shoqates nderkombetare te juristeve demokratik, ne te cilin mueren pjese afer 150 delegate nga 19 shtete, ne mes te tjereve edhe delegatet e shoqates se juristeve te RFPJ-s. Kongresi u-mbajte nen parollen „te drejten ne sherbim te paqes" dhe perfundoi mbas 5 ditesh pune te suksesshme tue i votue keto rezolucjone: mbi mprojtjen e te drejtes se njeriut, mbi shtypin, mbi denimin e kriminelave, kunder ndjekjes se komunistave ne SH. B. A., kunder ndjekjes se demokrateve ne Spanje dhe Greqi, kunder diskriminimit te zezakeve ne SH B A, dhe mbi kerkesen qe Organizata e Kombve te Bashkueme te bjen Konvencjonin kunder çfarosjes se komuniteteve te tana.

Ma ne fund u-zgjodh keshilli i ri i shoqatave te juristeve demokratik, ne te cilin hyen edhe perfaqesuesit e shoqatave te juristeve te RFPJ-s, Vilad[illegible] Simiq, kryetar dhe Marjan Vivoda, sekretar'i shoqates.

—x—

U-vendos lidhja postare ne mes te RFPJ-s dhe shtetit Izrail

Ministrija e postave te RFPJ-s e vendosi lidhjen postare me shtetin Izrail. Tash per tash mund te dergohen vetem letra te thjeshta, kartolina dhe gjana te shtypuna. Dergesa rekomande s'pranohen, si edhe drejtorija e postes s'pergjigjet per humbjen e dergesave rekomande te dergueme ne shtetin Izrail.

Dergimi i pare per shtetin Izrail do te bahet me 21 te ketij mueji.

—o—

Pariz:

Simbas lajmeve t'agjensis „Raiter", keshilli i organizates per bashkpunimin ekonomik n'Europe bani prap diskusjon te gjate mbi projektin vendimtar te ndarjes se ndihmes, e cila simbas planit te pare asht dashte qe deri me 10 shtatuer te dergohet ne Vashington. Ndersa, me gjithe pregatitjet e perparshme gjate marrëveshjeve, shtetet piesemarres te Planit Marrshall as ne ke mbledhje s'mueiten me u-marre vesht mbi shperndamjen e „ndihmes". Agjensija „Raiter" shton se perseri duelen ne shesh disa çashtje, qe ishin mendue si te zgjidhuna ma pare.

—o—

Polonija dhe Rumanija e nenshkruen konventen mbi bashkpunimin ekonomik

BUKURESHT

Ne Bukuresht u-nenshkrue konventa mbi bashkpunimin ekonomik dhe shkembimin tregtar ne mes te Polonis dhe te Rumanis.

—o—

Ambasadori i RFPJ-s ne Rumani u-brini ne Bukuresht

Ne Bukuresht mbrini ambasadori i ri dhe ministri fuqiplote i RFPJ-s ne Republiken Popullore te Rumanis Radosh Jovanoviq. Ne stacjonin hekurudhuer e priten personeli i legates se Jugosllavis dhe perfaqesuesit ushtarake dhe tregtare te RFPJ-s ne Bukuresht, si edhe nji numer i madh i antareve te kolonis se Jugosllavis.

Nga ana e ministris se punve te jashtme te Rumanis, Ambasadorin Jovanoviq e priti edhe zavendesi i Drejtorit te Protokollit N. Zilate.

Bibliografi

Kah mbarimi i muejit shtatuer te ketij vjeti do te dale nga shtypi numri i pare i revistes „MLADI ZADRUGAR" per rinin e katundit organ i Korrendit Qendruer te Rinis Popullore te Jugosllavis. Revista do te kete karakter shoqnor-politik dhe letrar artistik, ne te cilen do te perfshihen thema popullore shkencore, ne radhe te pare nga lama e shkencave natyrale ne lidhje me bujqesin.

Ajo do te kontribuoje per permbajtjen e edukates ideo-politike te rinis, per ngritjen ideologjike, kulturale e kulturalo-artistike dhe per edukimin ne frymen e kooperativizmit. Ne lidhje me rekonstruimin e bujqesis t'one, revista ne radhe te pare do t'i ndihmoje rinis katundare ne persosjen e dijes themelore profesjonale.

Revista do t'i ndjeke sukseset ma te randesishme te rinis ne kryemjen e Planit pesvjeçar ne katund, ne realizimin e masavet, te cilat do te kontribuojne per ngritjen ekonomike, politike dhe kulturale te katundit t'one.

Perveç kesaj revista do te kete rubriken politike-ekonomike, organizative, letrare, shkencore profesjonale, nga BRSS, fakulturale dhe rubriken zbavitese.

Revista „MLADI ZADRUGAR" do te dale ne çdo 15 te muejit. Pajtimi per 3 muej asht 30 din., per gjysem vjeti 60 din. dhe per nji vjet 120 din.

Porosinat me u dergue sipermarrjes botuese te shtypit qendror te rinis dhe te pionierve-Beligrad: Izdavacko Preduzece Centralne Omladinske i Pionirske stampe — Beograd, Narodnog fronta 100, tekuci racun 1 — 900115.

Mbasi revista do te dale me shkronja cirilice dhe latine, asht e nevojshme qe perveç adreses se sakte me e shenue n'anen e kundert te çekut se pajtimtari e kerkon revisten me shkronja „çirilice" apo „latine".

NDREQJE GABIMESH

Ne shtyllen e trete te faqes se dyte te ketij numri ne mes te rreshtave 28 e 29 nga fundi duhet te jete rreshti: per treg. Kjo tepric.

Ne shtyllen e katert, ne rreshtin 36 nga nalte duhet te jete: fundit te populsis tregojne se rritja e populsis se qytetit prej vjetit

Botimi i Keshillit Krahinuer te Frontit populluer—Sipermarrja per shtyp dhe botime "Milladin Popoviq„ Prishtine.
Pajtimet ne fletoren i pranon: Administrata dhe ekspedicioni. Numri i çekut 906830.